

نقش و جایگاه حکمرانی در جمهوری اسلامی ایران

محمود نظرنیای کسبخی

السلامة

نقش و جایگاه حکمرانی در جمهوری اسلامی ایران

محمود نظرنیای کسبخی

عنوان: نقش و جایگاه حکمرانی در جمهوری اسلامی ایران

نویسنده: محمود نظرنیای کسبخی

ناشر: نشر چهل

چاپ: اول ۱۴۰۴

شمارگان: ۱۰۰ نسخه

سرشناسه: نظرنیا، محمود، ۱۳۷۰ -

عنوان و نام پدیدآور: نقش و جایگاه حکمرانی در جمهوری اسلامی ایران/محمود نظرنیای کسبخی .

ویراستار فاطمه فدائی مهدی محله .

ناظر رصدخانه حکمرانی ایران.

مشخصات نشر: تهران: نشر چهل، ۱۴۰۴.

قیمت: ۴۰۰۰۰۰۰ ریال

مشخصات ظاهری: ۷۴ ص:؛ ۱۴/۵ × ۲۱/۵ س.م.

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۸۸۱۱۹-۸-۷

وضعیت فهرست نویسی: فیپا

یادداشت: کتابنامه: ص. ۷۲ - ۷۴.

موضوع: کشورداری -- ایران

State administration -- Iran

موضوع: ایران -- سیاست و حکومت

Iran -- Politics and government

شناسه افزوده: رصدخانه حکمرانی ایران

رده بندی کنگره: JC۳۷۵

رده بندی دیویی: ۹۵۵/۳۲۰

شماره کتابشناسی ملی: ۱۰۴۱۸۴۱۲

اطلاعات رکورد کتابشناسی: فیپا

فهرست

مقدمه الف

فصل اول

تعاریف و مبانی حکمرانی

- حکومت و حکمرانی ۲
- مفهوم حکمرانی خوب در حقوق عمومی ۲
- مبانی حقوقی حکمرانی خوب ۵
- اهداف حکمرانی خوب ۶

فصل دوم

شاخص ها و سنجه حکمرانی

- شاخص های حکمرانی ۱۰
- حاکمیت قانون ۱۰
- مشارکت ۱۰
- شفافیت ۱۰
- پاسخگویی ۱۰
- عدالت ۱۱
- کارایی و اثربخشی ۱۱
- مسئولیت ۱۱
- تحلیل شاخص های حکمرانی خوب در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران ۱۱
- حاکمیت قانون ۱۲
- مسئولیت پذیری ۱۳
- پاسخگویی ۱۳
- مشارکت ۱۵
- شفافیت ۱۵

فصل سوم

چالش ها و موانع حکمرانی

- چالش های حاکمیت مطلوب در جمهوری اسلامی ایران ۱۸
- چالش حاکمیت قانون و فرهنگ سیاسی حاکم ۱۸
- چالش عدم مشارکت عمومی در تدوین قوانین و بی ثباتی حاصل ۱۹
- چالش تفکیک قوا و وجود نهادهای بالاتر از آنان ۲۰
- چالش عدم پاسخگویی عملی و مستقیم ۱۸

۲۲		موانع اجتماعی حکمرانی در جمهوری اسلامی ایران
۲۵		موانع سیاسی حکمرانی در جمهوری اسلامی ایران
۲۸		موانع اقتصادی حکمرانی در جمهوری اسلامی ایران
۳۰		موانع اداری حکمرانی در جمهوری اسلامی ایران
۳۳		موانع حقوقی حکمرانی در جمهوری اسلامی ایران

فصل چهارم

حکمرانی در آیینہ قوانین

۳۶		حکمرانی جمهوری اسلامی در اسناد بالادستی آن
۳۷		مبانی حکمرانی اسلامی و قانون اساسی
۴۰		مبانی حکمرانی اسلامی در سند چشم انداز ۱۴۰۴
۴۱		الگوی حکمرانی خوب، پاسخی به نیازهای توسعه معاصر
۴۷		نسبت حکمرانی اسلامی در جمهوری اسلامی ایران با حکمرانی خوب

فصل پنجم

حکمرانی در قوانین کشورهای منتخب

۵۲		اسپانیا
۵۳		افغانستان
۵۳		امریکا
۵۴		اندونزی
۵۴		الجزایر
۵۵		آلمان
۵۵		بحرین
۵۶		بلژیک
۵۷		پرتغال
۵۸		تاجیکستان
۵۸		تونس
۵۹		روسیه
۶۰		ژاپن
۶۰		سنگال
۶۱		سوئد
۶۱		سوئیس
۶۳		فرانسه
۶۳		قطر

۶۴		کانادا
۶۴		کره جنوبی
۶۵		کویت
۶۶		گینه
۶۶		لبنان
۶۷		مراکش
۶۷		یمن
۶۸		یونان
۷۰		نتیجه گیری
۷۲		منابع

مقدمه:

جمهوری اسلامی ایران بیش از ۴۵ سال از عمر خود را پشت سر گذاشته و در شرایط حاضر، با چالش‌ها و موانع متعددی در مسیر حکمرانی مواجه است. به نظر می‌رسد این مسئله فرصت مناسبی برای آسیب شناسی از تجربه حکمرانی در کشور باشد، تا در گام دوم انقلاب اسلامی با شناخت بهتر از چالش‌های حکمرانی، نسبت به بهبود آن اقدام گردد. به بیان دیگر اهمیت توجه به چالش‌ها و موانع حکمرانی در جمهوری اسلامی ایران را باید در گفتمان مردمی انقلاب اسلامی و همچنین تجربه جهانی نیاز کشورها به فرایندهایی با تمرکز کمتر بر نهادهای رسمی دولتی یافت، امروزه دولت‌ها بیش از گذشته با ذینفعان مرکب، چندگانه و متکثر روبرو شده‌اند، روند فوق منحصر به کشور خاصی نیست، دنیای جدید فقط دنیای دولت‌ها نیست و در کنار دولت‌ها یا حتی گاهی قوی‌تر از دولت‌ها، بیشمار ذینفعان و گروه‌هایی فعالیت می‌کنند که به هیچ وجه نمی‌توان آن‌ها را نادیده گرفت، این بازیگران جدید هم ظرفیت‌هایی برای پیشرفت کشورها دارند و هم می‌توانند چالش‌هایی را برای کشورها ایجاد نمایند.

در این کتاب تلاش گردید تا ابتدا تعریفی مفهومی از مبانی حکمرانی ارائه شود، سپس در فصول مختلف به ابعاد، شاخص‌ها، چالش‌ها و موانع تحقق حکمرانی در جمهوری اسلامی ایران ارائه گردد و در فصل پایانی این نوشتار تجربه ۲۶ کشور در ابعاد حکمرانی از منظر قانون جامع و اساسی آن کشورها مورد بررسی قرار گرفته است.

بررسی‌ها نشان می‌دهد قانون اساسی ایران به عنوان یک قانون مترقی و در برگیرنده همه ابعاد و شاخص‌های زیست حکمرانی طراحی و تدوین گردیده است، اما آنچه بیش از همه موارد موجب نگرانی و دغدغه جدی قرار گرفته است، مسئله حکمرانی در شیوه اجرا و عمل به ابعاد و مختصات آن است، حکمرانی در عمل باید بتواند بر کیفیت زندگی و شرایط رسیدن به آن تاثیر موثر و مثبت داشته باشد، بنابراین با این پیش زمینه کتاب پیش رو تقدیم نگاه شما خوانندگان و پژوهشگران عزیز می‌گردد، امید است که زمینه تحقق حکمرانی متعالی با همراهی همه نهادها و بازیگران عرصه سیاست گذاری فراهم گردد ان شاءالله.